

ترویج و توسعه فعالیت‌های کشاورزی پایدار

www.ketab.ir

دکتر رویا کرمی دکتر مهناز محمدزاده نصرآبادی

دکتر مهدی پناهیان کیوی

سرشناسه	: کرمی، رویا، ۱۳۵۱ -
عنوان و نام پدید آور	: ترویج و توسعه فعالیت‌های کشاورزی پایدار/ رویا کرمی، مهناز محمدزاده نصرآبادی، مهدی پناهیان کیوی، ویراستار علمی مهدی رحیمیان.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه پیام‌نور، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۳۲۵ ص.
فروست	: دانشگاه پیام نور؛ ۲۸۷۱. گروه توسعه کشاورزی و منابع طبیعی؛ ۱/۶.
شابک	: 978 - 964 - 14 - 0922 - 9
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۲۹۷] - ۳۱۱؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	: کشاورزی پایدار -- آموزش برنامه‌ای
موضوع	: Sustainable agriculture -- Programmed instruction
موضوع	: کشاورزی پایدار -- راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع	: Sustainable agriculture -- Study and teaching (Higher)
موضوع	: کشاورزی پایدار -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
موضوع	: Sustainable agriculture -- Examinations, questions, etc. (Higher)
شناسه افزوده	: محمدزاده نصرآبادی، مهناز، ۱۳۵۵ -
شناسه افزوده	: پناهیان، مهدی، ۱۳۵۹ -
شناسه افزوده	: رحیمیان، مهدی، ۱۳۶۱ - ویراستار
شناسه افزوده	: Mehdi Rahimiyan, ۱۹۸۲ -
شناسه افزوده	: دانشگاه پیام نور
شناسه افزوده	: Payam Noor University
رده بندی کنگره	: S۴۹۴/۵
رده بندی دیویی	: ۳۳۸/۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۴۷۲۸۰۲
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

چاپ:	اول
شمارگان:	۱۰۰
قیمت (ریال):	۵۳۰,۰۰۰

ترویج و توسعه فعالیت‌های کشاورزی پایدار

مولفان: دکتر رویا کرمی - دکتر مهناز محمدزاده نصرآبادی - دکتر مهدی پناهیان کیوی

ویراستار علمی: دکتر مهدی رحیمیان

تهیه و تولید: مرکز انتشارات دانشگاه پیام‌نور

شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۱۴ - ۰۹۲۲ - ۹

ISBN: 978 - 964 - 14 - 0922 - 9

فروش این کتاب فقط از طریق نمایندگی‌های دانشگاه پیام نور مجاز می باشد و فروش

آن در سایر مراکز فروش کتاب موجب تعقیب قانونی فروشنده خواهد گردید

(کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ و متعلق به دانشگاه پیام نور است. تولید کپی با خلاصه برداری، نشر و ترجمه، اجست، توزیع گسترده، تهیه CD و این اثر با بخشی از آن هم از متن، طرح پشت و روی جلد و... بدون اخذ مجوز کتبی از معاونت فناوری و پژوهش دانشگاه خلاف مقررات و تعرض به حقوق مادی و معنوی دانشگاه است. متخلفین وفق قانون حمایت از مولفان و مصنفان و هنرمندان دارای مسئولیت حقوقی و کیفری بوده و تحت پیگرد قرار می گیرند.)

آدرس فروشگاه مرکزی چاپ و انتشارات دانشگاه پیام‌نور: تهران، خیابان شهید رجایی،

نرسیده به تقاطع آزادگان، جنب ورزشگاه یادآوران. تلفن: ۵۵۰۰۹۸۳۸ - ۵۵۵۰۲۱۰۴

سایت فروش اینترنتی: <http://digibook.pnu.ac.ir>

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	سیزده
فصل اول. کلیات فعالیت های کشاورزی پایدار.....	۱
هدف کلی.....	۱
هدف های یادگیری.....	۱
مقدمه.....	۱
۱-۱ از توسعه تا توسعه پایدار.....	۲
۲-۱ توسعه پایدار کشاورزی و منابع طبیعی.....	۴
۳-۱ نظام های کشاورزی.....	۶
۱-۳-۱ نظام کشاورزی سنتی.....	۶
۲-۳-۱ نظام کشاورزی متداول یا متعارف.....	۷
۳-۳-۱ نظام کشاورزی پایدار.....	۹
۴-۱ هدف های کشاورزی پایدار.....	۱۲
۵-۱ اصول کشاورزی پایدار.....	۱۳
۶-۱ عوامل مؤثر بر توسعه کشاورزی پایدار.....	۱۴
۷-۱ ابعاد کشاورزی پایدار.....	۱۵
۱-۷-۱ بعد اقتصادی کشاورزی پایدار.....	۱۶
۲-۷-۱ بعد زیست محیطی یا اکولوژیکی کشاورزی پایدار.....	۱۸
۳-۷-۱ بعد اجتماعی کشاورزی پایدار.....	۱۹
۸-۱ رویکردهای کشاورزی پایدار.....	۲۳
۱-۸-۱ کشاورزی ارگانیک Organic Agriculture.....	۲۳
۲-۸-۱ کشاورزی اجتماع پشتیبان Community-Supported Agriculture.....	۲۵
۳-۸-۱ کشاورزی دائمی Permaculture.....	۲۷

۳۰	۴-۸-۱ کشاورزی پایدار کم نهاده Low Input Agriculture
۳۲	۵-۸-۱ کشاورزی حفاظتی Conservation Agriculture
۳۴	۶-۸-۱ نظام جنگل زراعی Agroforestry
۳۵	۷-۸-۱ کشاورزی دقیق Precision Agriculture
۳۶	۸-۸-۱ کشاورزی اکولوژیک Agroecology
۳۷	خلاصه فصل اول
۴۰	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل اول
۴۲	خودآزمایی تشریحی فصل اول
۴۳	فصل دوم. اصول و مبانی کشاورزی ارگانیک
۴۳	هدف کلی
۴۳	هدف‌های یادگیری
۴۳	مقدمه
۴۵	۱-۲ تعاریف کشاورزی ارگانیک
۴۶	۲-۲ هدف‌های کشاورزی ارگانیک
۴۸	۳-۲ اصول کشاورزی ارگانیک
۴۸	۱-۳-۲ اصل سلامت
۴۸	۲-۳-۲ اصل اکولوژی
۴۸	۳-۳-۲ اصل انصاف و عدالت
۴۸	۴-۳-۲ اصل مراقبت
۴۸	۴-۲ آثار کشاورزی ارگانیک
۴۹	۱-۴-۲ تأثیرات اجتماعی شامل
۴۹	۲-۴-۲ تأثیرات اقتصادی شامل
۴۹	۳-۴-۲ تأثیرات کشاورزی شامل
۴۹	۴-۴-۲ تأثیرات زیست‌محیطی شامل
۴۹	۵-۲ جنبه‌های تکنیکی کشاورزی ارگانیک
۵۰	۱-۵-۲ مدیریت خاک در کشاورزی ارگانیک
۵۱	۲-۵-۲ مدیریت تناوب زراعی در کشاورزی ارگانیک
۵۲	۳-۵-۲ مدیریت تغذیه گیاهی در کشاورزی ارگانیک
۵۳	۴-۵-۲ مدیریت علف‌های هرز در کشاورزی ارگانیک
۵۳	۵-۵-۲ مدیریت کنترل آفات و بیماری‌ها در کشاورزی ارگانیک
۵۴	۶-۲ کشاورزی ارگانیک و حفاظت از محیط‌زیست
۵۵	۷-۲ کشاورزی ارگانیک و کاهش گازهای گلخانه‌ای
۵۷	۸-۲ مزایای کشاورزی ارگانیک برای محیط‌زیست
۵۹	۹-۲ کشاورزی ارگانیک و توسعه پایدار روستایی
۶۰	۱۰-۲ کشاورزی ارگانیک و حفظ سلامت مصرف‌کنندگان و جامعه

پیشگفتار

کشاورزی پایدار با استفاده بهینه از منابع طبیعی و حفظ کیفیت محیط زیست سعی دارد، غذای مورد نیاز بشر را تأمین نماید، بهره‌وری اقتصادی را با بهره‌وری اکولوژیکی به گونه‌ای پیوند بزند که از بحران‌های زیست محیطی جلوگیری نماید و بحران‌های اقتصادی را مدیریت کند. توسعه کشاورزی پایدار، اگرچه سخت است، اما در صورت ایجاد بسترهای مناسب و اجرای تغییرات مورد نیاز در تمامی ابعاد زنجیره غذایی از تولید تا فراوری، و از توزیع تا مصرف قابل دستیابی است. پایداری کشاورزی نیازمند یکپارچه کردن دانش اکولوژیکی و اجتماعی از طریق ایجاد تغییرات مناسب در سیاست‌گذاری، وجه نهادی و همچنین اصلاح بعد رفتاری است. کشاورزی پایدار بیش از آنکه یک روش باشد یک بینش است که با اتکا به مبانی زیست‌شناختی، بوم‌شناختی، حفظ چرخه مواد در خاک، درک و بهره‌گیری از روابط و برهم‌کنش‌های پیچیده زیستی و ایجاد نظام‌های خوداتکا و خودکفا صورت می‌گیرد. اگرچه فعالیت‌های کشاورزی و منابع طبیعی پایدار همگی یک هدف اصلی را دنبال می‌کنند، اما با بدیل‌های مختلفی معرفی می‌شوند که هر یک تأکیدات ویژه‌ای برای رسیدن به هدف پایداری دارند. در این کتاب ضمن معرفی کلیات کشاورزی پایدار در فصل اول، مبانی توسعه فعالیت‌های کشاورزی پایدار در فصل هفتم و مبانی ترویج کشاورزی پایدار در فصل هشتم توسط نگارنده اول سرکار خانم دکتر رویا کریمی، کشاورزی ارگانیک به عنوان یک بدیل کاربردی و عملیاتی مناسب شرایط موجود نظام کشاورزی ایران برای رسیدن به

کشاورزی پایدار در فصل‌های دوم تا ششم معرفی شده است. معرفی بدیل کشاورزی ارگانیک در فصل دوم با موضوع اصول و مبانی کشاورزی ارگانیک، فصل پنجم با محوریت اصول و مبانی تولید محصولات دامی ارگانیک و فصل ششم با موضوع استلزامات توسعه کشاورزی ارگانیک توسط نگارنده دوم سرکار خانم دکتر محمد زاده انجام شده است. نگارنده سوم جناب آقای دکتر پناهیان با نگاه فنی در رشته تخصصی زراعت ضمن بازبینی نکات فنی توسعه کشاورزی پایدار و ارگانیک تدوین فصل‌های سوم و چهارم شامل مبانی تولیدات زراعی و باغی ارگانیک را بر عهده داشته‌اند. امید است این کتاب مورد توجه و استفاده خوانندگان گرامی قرار گیرد و نگارندگان بذیرای پیشنهادهای اصلاحی در راستای ارتقای محتوایی و کاربردی کتاب می‌باشند.

مؤلفان

www.ketab.ir